Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXIX № 13 (3476) Варшава, 31 березня 2024 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото з Вікіпедії

Українські кандидати у самоврядних виборах 2024 року

ISSN 027-8254
13
9 770027 825245

eprasa.pl db58b5e1db

ТЕМА НОМЕРА

Українські кандидати у самоврядних виборах 2024 року

ЗАХІДНОПОМОРСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Роман Білас, кандидат до Сеймику Західнопоморського воєводства, Koalicyjny Komitet Wyborczy Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – PSL, округ **№4**, місце у списку **№3**

Петро Баран, кандидат до Сеймику Західнопоморського воєводства, Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№4**, місце у списку **№4**

Дарія Антошко, кандидатка до Ради ґміни Бесекеж, Komitet Wyborczy Wyborców Tomasza Hołowatego, округ **№9**, місце у списку **№16**

Томаш Головатий, кандидат на війта ґміни Бесекеж, Komitet Wyborczy Wyborców Tomasza Hołowatego, місце у списку **№1**

Йосиф Олешко, кандидат до Ради Кошалінського повіту, зі списку Komitet Wyborczy Wyborców Silny Powiat Koszaliński, округ **№2**, місце у списку **№4**

Володимир Філь, кандидат до Міської ради Білого Бору, Komitet Wyborczy Porozumienie Samorządowe Powiatu Szczecineckiego, округ **№3**, місце у списку **№11**

Станіслав Добрянський, кандидат до Міської ради Білого Бору, Komitet Wyborczy Porozumienie Samorządowe Powiatu Szczecineckiego, округ **№12**, місце у списку **№11**

Ярослав Смеречанський, кандидат до Міської ради Білого Бору, Komitet Wyborczy Porozumienie Samorządowe Powiatu Szczecineckiego, округ **№3**, місце у списку **№6**

Іван Боднар, кандидат до Ради Щецінецького повіту, Koalicyjny Komitet Wyborczy Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – PSL, округ **№3**, місце у списку **№8**

Мирон Дунчак, кандидат до Ради ґміни Колобжеґ, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Dla Gminy Kołobrzeg, округ **№8**, місце у списку **№15**

ПОМОРСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Роман Дрозд, кандидат до Сеймику Поморського воєводства, Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№1**, місце у списку **№9**

Петро Гаргай, кандидат до Ради міста Сопот, Komitet Wyborczy Wyborców Koalicja dla Sopotu Magdaleny Czarzyńskiej-Jachim, округ **№4**, місце у списку **№7**

Рената Романко, кандидатка до Ради Лемборського повіту, Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№1**, місце у списку **№6**

Славомир Чомко, кандидат до Міської ради М'ястка, Komitet Wyborczy Wyborców Samorządność Miastko, округ **№6**, місце у списку **№16**

Олександра Булка-Кудлик, кандидатка до Міської ради Битова, Komitet Wyborczy Wyborców Wspólnota Samorządowa, округ **№3**, місце у списку **№4**

Миколай Гнатюк, кандидат до Ради ґміни Студениці, Komitet Wyborczy Wyborców Gmina Studzienice dla mieszkańców, округ **№12**, місце у списку **№13**

Ярослав Лоза, кандидат до Ради ґміни Студениці, Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Gmina Wspólne Dobro, округ **№12**, місце у списку **№15**

Зібрала Анна ВІННИЦЬКА

ВАРМІНСЬКО-МАЗУРСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Мирон Сич, кандидат до Сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№3**, місце у списку **№8**

Степан Мельник, кандидат до Сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№1**, місце у списку **№7**

Збишко Гомза, кандидат до Сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№4**, місце у списку **№5**

Володимир Бродюк, кандидат на бургомістра Оструди, Komitet Wyborczy Wyborców Brodiuk Włodzimierz.

Славомир Ковальчик, кандидат на війта ґміни Свйонтки, Komitet Wyborczy Wyborców Otwarta Gmina Świątki

Андрій Шмигельський, кандидат до Ради міста Ельблонґ, Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Samorządowy Tak Dla Elbląga, округ **№3**, місце у списку **№4**

Марта Паславська-Гурло, кандидатка до Ради міста Ольштин, Komitet Wyborczy Trzecia Droga Olsztyn, округ **№3**, місце у списку **№8**

Ришард Дода, кандидат до Ради Браневського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Porozumienie Samorządowe, округ **№1**, місце у списку **№3**

Богдан Ярмола, кандидат до Ради Браневського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Samorząd Dla Powiatu, округ **№3**, місце у списку **№2**

Мирослав Олійник, кандидат до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№3**, місце у списку **№1**

Стефанія Сокіл, кандидатка до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Wspólnota Samorządowa, округ **№3**, місце у списку **№1**

Петро Стапай, кандидат до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№1**, місце у списку **№6**

Данута Куницька, кандидатка до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Samorządność Plus, округ **№3**, місце у списку **№1**

Ярослав Паславський, кандидат до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Trzecia Droga PSL-PL2050 Szymona Hołowni, округ **№3**, місце у списку **№3**

Мирослав Малиняк, кандидат до Ради Бартошицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Bartoszyce 2050, округ **№1**, місце у списку **№5**

Ярослав Когут, кандидат до Ради Лідзбарського повіту, Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska, округ **№3**, місце у списку **№1**

Славомир Плескович, кандидат до Ради Кентшинського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№1**, місце у списку **№3**

Ольга Ванаґо, кандидатка до Ради Кентшинського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№3**, місце у списку **№1**

Анна Терешко, кандидатка до Ради Кентшинського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№4**, місце у списку **№5**

Петро Дрозд, кандидат до Ради Кентшинського повіту, Komitet Wyborczy Trzecia Droga PSL-PL2050 Szymona Hołowni, округ **№4**, місце у списку **№3**

eprasa.pl db58b5e1db

Адам Цалка, кандидат до Ради Ґіжицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Twój Nowoczesny Powiat, округ **№3**, місце у списку **№3**

Марко Мельничук, кандидат до Ради міста Кентшин, Komitet Wyborczy Wyborców Karola Lizureja, округ **№2**, місце у списку **№3**

Зенон Бурачок, кандидат до Ради міста Кентшин, Komitet Wyborczy Wyborców Karola Lizureja, округ **№1**, місце у списку **№3**

Ліда Лойко, кандидатка до Ради ґміни Барцяни, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№1**, місце у списку **№14**

Віолетта Герко, кандидатка до Ради ґміни Барцяни, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№12**, місце у списку **№14**

Петро Баран, кандидат до Ради ґміни Барцяни, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Możemy Więcej – Koalicja Samorządowa, округ **№11**, місце у списку **№14**

Андрій Федчак, кандидат до Ради ґміни Барцяни, Komitet Wyborczy Wyborców Blisko Ludzkich Spraw, округ **№11**, місце у списку **№12**

Григорій Дрозд, кандидат до Ради ґміни Барцяни, Komitet Wyborczy Wyborców Blisko Ludzkich Spraw, округ **№15**, місце у списку **№12**

Боґуслава Табака, кандидатка до Ради ґміни Сроково, Komitet Wyborczy Wyborców Czas Na Zmiany – 2024, округ **№4**, місце у списку **№13**

Марія Франковська, кандидатка до Ради ґміни Кентшин, Komitet Wyborczy Wyborców Teresy Prokop, округ **№15**, місце у списку **№12**

Стефанія Урбанська, кандидатка до Ради ґміни Бані-Мазурські, Komitet Wyborczy Wyborców Dalszy Rozwój i Współpraca, округ **№5**, місце у списку **№17**

Зібрав Григорій СПОДАРИК

ПІДЛЯСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Марко Хмелевський, кандидат до Сеймику Підляського воєводства, Koalicyjny Komitet Wyborczy Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – PSL, округ **№4**, місце у списку **№10**

Марія Рижик, кандидатка до Ради повіту Більська-Підляського, Komitet Wyborczy Stowarzyszenie Koalicja Bielska, округ **№1**, місце у списку **№3**

Андрій Артемюк, кандидат до Ради повіту Більська-Підляського, Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Gmina-Wspólne Dobro, округ **№8**, місце у списку **№14**

Мирослав Степанюк, кандидат до Ради Гайнівського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Hajnowska Koalicja Samorządowa, округ **№1**, місце у списку **№7**

Петро Осташевський, кандидат до Ради міста Більськ-Підляський, Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Bielsk, округ **№4**, місце у списку **№7**

МАЗОВЕЦЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Ярослав Гірний-Будка, кандидат до Ради ґміни Міхаловиці, Komitet Wyborczy Wyborców Aktywni Dla Gminy Michałowice, округ **№4**, місце у списку **№19**

ПІДКАРПАТСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Богдан Ґоч, кандидат на бургомістра Дуклі, Komitet Wyborczy Wyborców Przyjazna Gmina Dukla, місце у списку **№4**

Христофор Василик, кандидат до Ради ґміни Загір'я, Komitet Wyborczy Wyborców Ernesta Nowaka, округ **№1**, місце у списку **№17**

Христина Савчишин, кандидатка до Ради ґміни Загір'я, Komitet Wyborczy Wyborców Ewy Baranowskiej, округ **№11**, місце у списку **№15**

Анна Мацко, кандидатка до Ради ґміни Команча, Komitet Wyborczy Wyborców „Nasza Gmina-Wspólnym Domem. Czas Na Dobre Zmiany w Gminie Komańcza", округ **№2**, місце у списку **№18**

Стефан Мищишин, кандидат до Ради ґміни Команча, Komitet Wyborczy Wyborców „Nasza Gmina-Wspólnym Domem. Czas Na Dobre Zmiany w Gminie Komańcza", округ **№1**, місце у списку **№18**

Павло Мищишин, кандидат до Ради ґміни Команча, Komitet Wyborczy Wyborców Marcina Kamińskiego, округ **№3**, місце у списку **№17**

Володимир Копилець, кандидат до Ради ґміни Команча, Komitet Wyborczy Wyborców Włodka Kopylca, округ **№1**, місце у списку **№20**

МАЛОПОЛЬСЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Наталія Гладик, кандидатка до Ради Горлицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców „Koalicja Gorlicka KGR", округ **№1**, місце у списку **№4**

Стефан Клапик, кандидат до Ради Горлицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, округ **№4**, місце у списку **№7**

Павло Сокіл, кандидат до Ради Горлицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców „Koalicja Gorlicka KGR", округ **№4**, місце у списку **№2**

Андрій Барна, кандидат до Ради Горлицького повіту, Koalicyjny Komitet Wyborczy Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – PSL, округ **№4**, місце у списку **№1**

Роман Корбич, кандидат до Ради Горлицького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, округ **№2**, місце у списку **№4**

Зенон Федак, кандидат до Ради Кросненського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Przyjazny Samorząd Krośnieński, округ **№2**, місце у списку **№1**

НИЖНЬОСІЛЕЗЬКЕ ВОЄВОДСТВО

Моніка Макух, кандидатка до Ради Любінського повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Obywatelski Lubin KO PL2050 PSL LEWICA, округ **№6**, місце у списку **№3**

Ксеня Довгань-Доманська, кандидатка до Міської ради Любіна, Komitet Wyborczy Wyborców Obywatelski Lubin KO PL 2050 PSL LEWICA, округ **№1**, місце у списку **№1**

Адам Вевюрка, кандидат до Ради Лігницького повіту, Komitet Wyborczy Wyborców Razem Dla Powiatu Legnickiego, округ **№3**, місце у списку **№4**

Юрій Лабовський, кандидат до Ради Олавського повіту, Komitet Wyborczy Wspólnota Samorządowa Powiatu Oławskiego, округ **№1**, місце у списку **№3**

Іван Барна, кандидат до Ради ґміни Хойнів, Komitet Wyborczy Wyborców Jana Barny – Nasza Gmina, округ **№15**, місце у списку **№16**

Лідія Зубаль, кандидатка до Ради ґміни Громадка, Komitet Wyborczy Wyborców Lidii Zubal, округ **№2**, місце у списку **№18**

Зібрав Павло ЛОЗА

***

Списки виготовлено на основі інформації від кандидатів, лідерів регіональних структур Об'єднання українців у Польщі, Союзу українців Підляшшя, Об'єднання лемків, а також інформації зі сайту Державної виборчої комісії (Państwowa Komisja Wyborcza). ●

eprasa.pl db58b5e1db

Ювілейний концерт хору «Вирій»

Український хор «Вирій» з Ґданська запрошує на святкування свого п'ятиріччя. З цієї нагоди 6 квітня відбудеться ювілейний концерт у клубі «Palma» (ul. Pilotów 11, Gdańsk Zaspa).

«Під час цього особливого вечора ви почуєте наші найкращі пісні, які за ці п'ять років увійшли в історію хору. Від зворушливих народних пісень, що переносять нас у серце традицій, до сучасних композицій в оригінальних аранжуваннях, які відображають свіжість і креативність наших учасників», – запрошують члени хору.

Після концерту заплановано прем'єру кліпу на пісню «Зелене жито», записаного хором у вересні 2023 року.

До хору «Вирій» входять українці, котрі нещодавно приїхали з України й проживають у Тримісті, та представники української меншини в Польщі. Керівниця й диригентка колективу – Ганна Текучева, музикантка родом з Луганщини, відома в українській громаді насамперед своїми вокальними виступами на «Ярмарку» в Ґданську. Саме вона влітку 2019 року оголосила набір до аматорського хору для дорослих, який згодом отримав назву «Вирій». Нагадаємо, що на торішньому Ґданському міжнародному хоровому фестивалі, де були виконавці з Німеччини, Норвегії, Литви, Словенії та Ісландії, хор «Вирій» здобув срібний диплом, тобто посів у конкурсі друге місце.

Подію в Ґданську вестиме Христина Груховська. Вхід на концерт – вільний. Початок – 17:00.

Читання віршів Кобзаря у сквері Шевченка в Любліні

Уже вдесяте українці та поляки зібралися в сквері Тараса Шевченка в Любліні, щоб відзначити пам'ять українського поета. 9 березня, у 210-ту річницю від дня народження Кобзаря, відбулося «Читання Шевченка у сквері Шевченка». У заході, який провело Українське товариство в Любліні, узяли участь діти, молодь, дорослі, серед котрих були військові. Ще перед подією організатори відзначили, що люблінські «Читання Шевченка» мають зараз особливий характер, бо відбуваються в умовах війни росії проти України.

«Метою війни, яку веде росія проти України, є не лише знищення української держави та нації, а й боротьба з українською національною ідентичністю, де Тарас Шевченко відіграє виняткову роль. Відтак читання поезії Шевченка набуває символічного виміру: це свідчення стійкості у власній традиції та дія, спрямована на її збереження попри війну, розв'язану російською федерацією», – наголосили представники Українського товариства.

Додамо, що тижнем раніше, 3 березня, у церкві православної парафії св. Петра (Могили) в Любліні відслужили урочисту панахиду за душу Тараса Шевченка.

Фото з фейсбук-сторінки Українського товариства

Акція «Дякуємо, що ви тут»

8 березня на площі Дефіляд у Варшаві відбулася унікальна акція: українки в незвичайний спосіб – даруючи квіти – подякували польським жінкам за солідарність і підтримку. Подія, організована фондом «Stand With Ukraine», мала на меті висловити вдячність польським жінкам, які долучилися до допомоги Україні, та привітати їх із нагоди Дня жінки.

«Ми відчуваємо велику солідарність і підтримку – особливо в останні два роки», – наголосила Наталія Панченко, співзасновниця та голова правління фонду «Stand With Ukraine».

Члени організації зазначили, що цього дня особливо слід подякувати аж 81% польських жінок, які після 24 лютого 2022 року були залучені до допомоги. Щоб показати їхні обличчя та історії, організатори обрали 5 представниць.

Серед відзначених осіб були: медсестра з Кракова Сильвія Юшкевич, яка роками їздить рятувати постраждалих від війни в Україні; Анна Кобиляж, завдяки підтримці якої було створено реабілітаційний центр і хоспіс для дітей; журналістка Кароліна Баца-Поґожельська, котра надає полякам актуальну інформацію з фронту; Ельвіра Невера, режисерка проникливого документального фільму «Синдром Гамлета», що показав злочини російських військ в Україні, та Ґражина Станішевська, яка підтримує молодь з України, даючи надію їм та евакуйованим родинам з Бучі, котрим вона забезпечила притулок.

«Дуже важливо, щоб сьогодні, коли російські агенти впливу підносять голову, ми передавали й надихалися позитивними прикладами. Ми знаємо, що не самотні. І ми знаємо, що тільки разом будемо сильними та переможемо!» – додала Наталія Панченко.

Фото надане організаторами

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl db58b5e1db

Богдан БІЛЕЦЬКИЙ
Фото надано автором статті

Лодзь Тарасові Шевченку – колись і тепер

10 березня 2024 року лодзький гурток Об'єднання українців у Польщі організував тематичну «Зустріч із Шевченком» з нагоди 210-ї річниці від дня народження великого генія. У Лодзі українці мають можливість збиратися у своїй домівці від початку організованого життя, тобто 1956 року. Це найстарший у Польщі осередок із ще передвоєнними традиціями. Від 1960 року переймаю те, що найкраще в діяльності гуртка, зберігаю його славну історію й разом із невеликим поповненням, прибулим за останні роки з України, продовжуємо плідну роботу.

У нашій домівці завжди проводять цікаві дискусії й багато співають. Так було і цього разу. Коли вже проспівали Шевченкові «Заповіт», «Думи мої», «Садок вишневий», то на завершення пролунала «Молитва за Україну» (Боже Великий, Єдиний) на музику Миколи Лисенка й слова Олександра Кониського.

Хочу додати про свої «Автобіографічні спогади українця з Польщі», які вийдуть польською та українською мовами. Добираю до них фотографії, видання міститиме багато світлин, і читачі зможуть впізнати на них себе й помандрувати зі мною в минуле. До написання спогадів намовляв мене ще Олександр Колянчук (нині блаженної пам'яті), кажучи: «Як ти не напишеш, то хто?»

Пропоную до вашої уваги уривок цієї книжки з розділу «Українці в Лодзі»:

«Щороку на початку березня ми вшановуємо великого поета України. Щоразу ми робимо це по-різному. Розмовляємо з поетом по-різному. І це тому, що його послання, сформовані у його творах, завжди актуальні. То як би ми відповідали на запитання: „Ми вже зробили роботу?" А якщо ні, то нехай кожен запитає себе: „Чому?"

Мої зустрічі з Шевченком тривають у Лодзі вже понад 60 років. Я пишаюся тим, що не підвів його. Під час нашого знайомства я знайшов для нього багато друзів, які так само шанують його, як і я, дотримуються його вказівок і з надією сподіваються на краще майбутнє. Українське слово „домівка", яке ми часто вимовляємо замість „клуб", означає „другий дім", де нам добре і заради якого треба добре працювати. В Україні багато дітей, розкиданих по світу. Поки що вона мало що могла для них зробити, а тепер потребує ще більше й чекає подальшої підтримки. З 2014 року ми возимо гуманітарну допомогу для підтримки України і перші два транспорти відправили безпосередньо на передову. Ми доставили ще півтора десятка транспортів для постраждалих внаслідок агресії. Також я отримав інформацію, що мій джип підвищеної прохідності Land Rover Freelander, переданий армії, вже в Бахмуті. Я б відповів Шевченкові: „Намагаюся виконати Твоє послання". Для мене велика честь, що вже Наказом від 14 січня 2017 року Міністерство оборони України нагородило мене „Почесною відзнакою" за особистий внесок у збереження пам'яті та догляд за могилами воїнів Української Народної Армії.

Чоловічий хор, створений у 1964 році за ініціативи Головного правління тоді ще молодої організації УСКТ, відзначає Шевченкове 150-ліття на сцені Варшавського театру. З Лодзі було чотири представники: Антін Комар, Микола Коваль, Євген Орлівський і Богдан Білецький. Пам'ятаю виступ легендарного Бернарда Ладиша

«Молодь Шевченкова» у 210-ту річницю поета. Наймолодша Аня Качмар (5 років) декламувала поему «Катерина», Ангеліна Павлик (10 років) – баладу «Тополя», її сестра Каріна Павлик (13 років) – «Ой три шляхи широкії». Дівчата викликають захоплення, що вивчили твори, а їхні матері – що далеко за межами України в патріотичному дусі виховують дітей

Після віроломного нападу росії на Україну 24 лютого 2022 року близько 100 тисяч біженців з України опинились у Лодзькому регіоні. Вони приходять в український клуб. Приїжджають до нас і грузини, і білоруси, і навіть афганці. Ми залучаємо їх до співпраці, беремо спільні ініціативи, ділимося багатим досвідом і перевіреними формами роботи. У Лодзі, як і в багатьох містах Польщі, була організована взірцева допомога біженцям війни. Все це триває і донині. Змінюються лише форми цієї праці. Люди їдуть і повертаються, коли змінюється ситуація і загроза їхньому життю. Ті, хто залишився в Лодзі, продовжують навчання та роботу. Вони демонструють підтримку тим, хто воює на фронті. На спільних акціях у місті вони концертують у складі різних художніх колективів, плетуть маскувальні сітки, займаються благодійністю, нагадують про те, що в Україні йде війна». ●

eprasa.pl db58b5e1db

Анна РУССУ
Фото з фейсбук-сторінок героїв статті

«Маємо створити місце довіри і показати красу нашої мови»

Освітня референтура Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) у партнерстві зі Світовим конгресом українців (СКУ) провели онлайн освітній тренінг-дискусію для вчителів українських шкіл за кордоном. Важливо, що участь у ній взяв Артур Пройдаков – учитель української мови й літератури, що увійшов у десятку найкращих педагогів світу за версією Global Teacher Prize. Він презентував доповідь «13 тез про освіту. Суб'єктивне бачення». Учасники також обговорили виклики українських шкіл за кордоном після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Серед актуальних питань залишається українсько-російська двомовність та потреба в навчально-методичних матеріалах.

Артур Пройдаков

Артур Пройдаков запропонував своє бачення стратегій навчання української мови та того, яким має бути сучасний учитель. Він наголосив на спільній відповідальності школи й батьків за навчання дітей, а також закликав до об'єднання.

– Не можуть вчителі зробити революцію в школі, якщо не буде порозуміння з боку адміністрації, батьків, учнів, – зазначає педагог, наголошуючи на необхідності співпрацювати, виходити за межі своєї бульбашки. – Важливий сам ритуал об'єднання. Нам в Україні зараз цього не вистачає. Коли об'єднуються дві школи, два міста, громадські організації, коли в центр виходять не амбіції і не гроші, а ідея зробити щось спільно – у цьому наша сила.

Як приклад позитивної співпраці Артур Пройдаков згадав створений у Варшаві Центр підготовки до національного мультимедійного тесту «Мрій Дій». Він вважає: попри те, що онлайн-навчання дає багато можливостей, важливо, щоб діти зустрічалися й безпосередньо спілкувалися між собою. Говорячи про українсько-російську двомовність, педагог зауважив, що важливо заохочувати говорити українською не лише учнів, а й батьків. Дорослих можна залучати до позашкільних заходів, створювати для них курси вивчення української мови. Такі заняття Артур Пройдаков проводить для батьків у своєму навчальному закладі.

Любов Любчик

Любов Любчик, модераторка зустрічі та голова Світової координаційної освітньої ради СКУ, звернула увагу, що з початком повномасштабного вторгнення, коли за кордон почали масово прибувати діти з України, учителі українських шкіл зауважили, що багато їхніх вихованців надалі перебуває під впливом російськомовного оточення. Цим занепокоєний віцепрезидент у країнах Західної Європи СКУ, голова Спілки українців у Португалії Павло Садоха, який наголосив:

Павло Садоха

– Зараз спостерігаємо дуже багато російських проєктів, які працюють у наших країнах. Ми не можемо одразу ідентифікувати, що це ініціативи «русского міра», бо вони не говорять про політику. Вони навіть не говорять про війну в Україні. Є, наприклад, курси програмування, економічні курси, будь-які інші – дуже практичні, потрібні для майбутнього кожної людини. Проте вони всі російською мовою й повертають людей в російське середовище. Виникає проблема, коли, з одного боку, представники діаспори мають протидіяти природній асиміляції, що охоплює всіх мігрантів, які приїжджають в інші країни. З іншого боку – це унікальне для українців – боротися проти русифікації за кордоном.

eprasa.pl db58b5e1db

Лариса Житник, членкиня правління Українського земляцтва «Водограй» з Естонії, розповіла про складну ситуацію в її школі, розташованій у повіті Іда-Вірумаа – російськомовному регіоні країни. Школа тут існує вже 25 років. Однак попри те, що українська громада багато працює, щоб зберігати свою мову й культуру, їй дуже важко конкурувати з російським оточенням. Лариса Житник також звернула увагу на потребу психологічної підтримки для родин з України. За її спостереженнями, вони дуже травмовані, тому намагаються швидше асимілюватися на новому місці, щоб їх не турбували додаткові проблеми. У травні організація планує провести конференцію про особливості української освіти в Естонії та запрошує фахівців з інших країн для обміну досвідом.

Своїми міркуваннями поділилася ще одна представниця Естонії – Мар'яна Козуліна (письменниця Марко Терен). Вона виступила від імені суботньої школи «Лабора» міста Таллінн. Для цього освітнього закладу залучення батьків є обов'язковим. Тут дорослі переходять на українську, а діти бачать їхній позитивний приклад. Щоб захотити говорити українською мовою, на думку Мар'яни Козуліної, важливо створити простір, де люди можуть розкриватися й довіряти:

– Багато травмованих людей і вони мають свої болі, тому ми маємо створити місце довіри. І просто показати красу нашої мови.

Ідею працювати з батьками підтримала Оксана Кузик, учителька суботньої школи в Дубліні й помічниця адміністратора з освітнього напряму при Асоціації українців у Ірландії. Як зазначила учасниця дискусії, першу школу їхня організація створила 15 років тому для дітей, які народилися вже в Ірландії. З початком війни багато людей були змушені покинути свої домівки. Отже, виникла потреба у відкритті нових українських освітніх закладів. Їх існує вже 7. Олена Кузик зазначила, що поряд з проблемою українсько-російської двомовності, надалі є необхідність у розробці методичних матеріалів і підручників для вивчення української мови за кордоном. Про цю проблему ми неодноразово писали на сторінках «Нашого слова», наприклад, в інтерв'ю з головою Фонду «Просвіта» Марком Сирником (у №16 «НС» від 23 квітня 2023 року).

Особливо гостро потребу в методичних і навчальних посібниках відчувають новостворені суботні та недільні українські школи. Тетяна Нежурко з Порто (Португалія) розповіла про відкриття української школи «Віночок». Вона зауважила, що для освітян, які нещодавно приїхали за кордон і працюють над створенням українських центрів, цінним є спілкування з представниками світової діаспори:

– Нам дуже складно побудувати діяльність. Є досвід, бажання, приміщення, а не вистачає інформації, єдиної бази, можливості поспілкуватися.

Про роботу Міжнародного інституту освіти, культури й зв'язків із діаспорою (МІОК) при Національному університеті «Львівська політехніка» розповіла його директорка Ірина Ключковська. Серед завдань організації – підтримати українські школи у світі та побудувати простір для спільної діяльності. З цією метою було розроблено комунікаційну платформу для українських педагогів за кордоном «Український освітній всесвіт». Завдяки їй учителі можуть спілкуватися одне з одним, ділитися здобутками та інформацією, разом шукати відповіді на актуальні виклики, обмінюватися й спільно створювати навчально-методичні матеріали.

– Українська школа за кордоном – дуже різноманітна, має яскраво виражену специфіку. Ми реалізували ініціативу педагогів з усього світу й створили «Український освітній всесвіт». Окрім бази даних суботніх і недільних українознавчих шкіл, було надано можливості для форуму, – зазначає Ірина Ключковська, додаючи, що на сьогодні комунікаційною платформою користуються мало. – Наш інститут має майже всі успішні проєкти, але цей – у частині форуму – провалився. Важливо ділитися своїм досвідом. Чекаємо, коли на форумі з'являться матеріали вчителів усього світу, колосальний досвід, практики, напрацювання.

Ірина Ключковська також познайомила учасників зустрічі з найновішими підручниками МІОК. Нещодавно було презентовано абетку в двох частинах «Мої друзі» для дітей віком 4-6 років зі змішаних сімей, які не володіють українською мовою. Директорка Інституту також згадала про підручник з української мови як іноземної «Спіймай Сковороду», базований на авторських текстах про видатного українського філософа з розробленими вправами.

Ірина Ключковська

Проєкти, скеровані підтримати українських освітян за кордоном, реалізує освітня референтура СФУЖО, яка відновила свою діяльність з жовтня 2022 року. Її очолює Наталія Пошивайло-Таулер з Австралії. Активно до роботи долучились нещодавно обрана очільниця Світової координаційно освітньої ради СКУ Любов Любачук (Франція) та вчителька Лариса Тарасюк (Ліван). На цей рік організація запланувала майстерні з провідними спеціалістами в галузі освіти й науки, літературні читання, зустрічі з істориками та культурними діячами як з України, так і діаспори. Регулярно відбуваються освітні онлайн-тренінги.

Окрім дискусії з Артуром Пройдаковим, було проведено вебінар з учителькою Людмилою Таболіною, яка увійшла у ТОП-50 Global Teacher Prize, відбулися читання у межах фестивалю «Стус-Фест», літературна подія «На чай до Лесі», присвячена життю і творчості Лесі Українки тощо.

Дізнатися більше про ці події можна на фейсбук-сторінці Світової федерації українських жіночих організацій.

Повний відеозапис зустрічі з Артуром Пройдаковим та іншими представниками українського шкільництва можна подивитися на ютуб-каналі СФУЖО. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Опрацювали
Степан МІГУС, Григорій СПОДАРИК
Фото з архівів кандидатів

Українські активісти йдуть на місцеві вибори

Кандидати до Сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства

Мирон Сич – двічі обраний депутатом Сейму РП, де очолював Комісію національних меншин. Раніше був заступником голови цієї комісії, а також Комісії польсько-української парламентської групи. Він ініціатор і співзасновник Комплексу шкіл з українською мовою навчання в Ґурові-Ілавецькому та багаторічний його директор. Очолював Сеймик Вармінсько-Мазурського воєводства. Другий раз поспіль став віцемаршалком управління Вармінсько-Мазурського воєводства. Є одним із найактивніших діячів ОУП, зокрема в Ольштинському відділі. Був співорганізатором і активним учасником у встановленні побратимських відносин понад двадцяти польських міст з українськими та долучився до відкриття в місті Ольштин вулиці Тараса Шевченка й площі генерала Марка Безручка. Ініціював розширення мережі українських радіопередач на Радіо Ольштин, організував українські телепередачі на TVP 3 Ольштин.

Степан Мельник – уже 16 років активно діє в добровільній пожежній команді в Тулавках під Ольштином, яку очолює від 2016 року. З початку війни в Україні активно займається волонтерством, часто долаючи польсько-український кордон, підтримує воєнних біженців, які знайшли прихисток в Ольштині та околицях. Його пріоритети: сімейна політика (гнучкі години праці для батьків, освітні програми, створення місць рекреації, екологічні проєкти), безпека, відновлювальна енергетика та справи нацменшин (підтримка культурних ініціатив, фестивалів, покращення фінансування організацій).

Збишко Гомза – лікар із понад 30-річним досвідом, спеціаліст хірургічної травматології й ортопедії. Від виборів у 2018 році залишається заступником голови Сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства. У минулому – голова кентшинського гуртка ОУП. Виступає організатором багатьох заходів, допомагав і допомагає потерпілим від війни в Україні. Постійно дбає про справи української громади в регіоні та сприяє інтеграції українських громадян.

Кандидати до повітових рад

Ельблонзький повіт

Андрій Шмигельський – довголітній активіст Ельблонзького відділу Об'єднання українців у Польщі, організатор і співорганізатор низки культурних ініціатив. Серед пріоритетів називає створення таких умов життя та професійного розвитку, щоб молодь хотіла залишатися в місті.

Браневський повіт

Ришард Дода – від початку війни в Україні активно займається волонтерством, збирає й відвозить гуманітарну допомогу. Хоче зосередитися на покращенні життя кожного мешканця через поліпшення доступу до медичної опіки, ремонт доріг і створення умов для розвитку підприємницької діяльності.

Бартошицький повіт

Мирослав Олійник – керівник гуртожитку української школи в Ґурові-Ілавецькому, вчитель. Багатолітній самоврядник, чинний депутат ради Бартошицького повіту.

Стефанія Сокіл – вчителька та вихователька в українській школі в Ґурові-Ілавецькому. Хоче зосередитися на проблемах дітей та молоді, а також питаннях, пов'язаних із навколишнім середовищем.

Петро Стапай – учитель, голова бартошицького гуртка ОУП, працівник місцевих масмедіа. Планує зосередити увагу, зокрема, на проєктах, скерованих до молоді, та підтримці багатокультурного характеру міста й повіту.

Лідзбарський повіт

Ярослав Когут – бургомістр Орнети в 1998-2006 роках. Від 2010 до 2013 року був членом Ради соціальної допомоги при тогочасному Міністерстві праці й соціальної політики РП. Багаторічний діяч у цій сфері. З 2006 року залишається віцестаростою Лідзбарського повіту. Ініціатор налагодження співпраці повіту із Заставнівським районом Чернівецької області.

eprasa.pl db58b5e1db

Кентшинський повіт

Славомир Плескович – лікар-хірург, який протягом 37 років лікує пацієнтів Кентшина й повіту. Ділиться досвідом виховання дітей з інвалідністю. У раді Кентшинського повіту готовий займатися проблематикою в галузі охорони здоров'я та підтримувати родини, які мають дітей з інвалідністю.

Ольга Ванаґо – повітова депутатка, членкиня управи Кентшинського повіту. У 2012-2017 роках директорка початкової школи в Крушевці, а зараз – школи в Накомядах. Декларує підтримку розвитку сільських територій – створення спортивних майданчиків, команд пожежників, гуртків сільських господинь, комунальної інфраструктури.

Анна Терешко – випускниця українського ліцею в Лігниці, балотується до Ради Кентшинського повіту. Багатолітня секретарка ґміни Барцяни, залучена до підтримки й пошуку коштів на українські ініціативи регіону.

Петро Дрозд – фермер, колишній ґмінний депутат та староста. Випускник українського ліцею в Ґурові-Ілавецькому. Голова гуртка ОУП у Крелікеймах.

Ґіжицький повіт

Адам Цалка – активіст ОУП, у минулому голова Мазурського відділу Об'єднання, від початку війни в Україні активно бере участь у волонтерській діяльності, збирає та відвозить гуманітарну допомогу.

Кандидати на пости бургомістрів і війтів

Володимир Бродюк – активний представник української громади, кандидат на посаду бургомістра Оструди від власного однойменного комітету. З острудським самоврядуванням пов'язаний від 90-х років. У 2006-2014 роках був старостою Острудського повіту. Балотується, бо не погоджується на брак візії розвитку міста, відсутність діалогу й співпраці. Хоче гарантувати однакове ставлення до неурядових організацій.

Славомир Ковальчик – кандидат у війти ґміни Свйонтки, яку очолює вже другий раз поспіль. Випускник Комплексу шкіл з українською мовою навчання в Ґурові-Ілавецькому. Закінчив факультет політології Вармінсько-Мазурського університету, а також низку спеціальностей у сфері систем обліку, публічної допомоги, структурних фондів ЄС, менеджерських студій та багатьох інших напрямів. Активно працював і працює з Ямницькою територіальною громадою на Івано-Франківщині, постійно підтримує ЗСУ і воєнних біженців. З увагою слідкує за діяльністю пункту навчання української мови та запрошує художні колективи з України.

Кандидати «Прикордоння»

На виборах балотуються війти, які у 2019 році створили Товариство Вармінсько-Мазурських самоврядувань «Прикордоння». У його статутних документах ідеться про співпрацю з національними меншинами. 2024 року воно підписало договір із воєводським управлінням на 20 мільйонів євро. За ці кошти буде реалізовано проєкти, скеровані також до нацменшин. Повторно у війти на територіях, де діє організація «Прикордоння», балотуються: **Йосип Маркевич** (ґміна Будри, представник української громади), **Марек Ольшевський** (ґміна Сроково), **Якуб Борнус** (ґміна Бранево), **Лукаш Скшешевський** (ґміна Лельково), **Кшиштоф Баран** (ґміна Ґурово-Ілавецьке) та інші.

Товариство «Прикордоння» очолює **Марта Камінська**, яка висунула свою кандидатуру на пост війта ґміни Барцяни. Вона активно підтримує відомий щорічний захід «Сільські гуляння» в Асунах та ремонти асунської церкви й світлиці, де міститься осередок Центру української культури. Ці ініціативи підтримують також представники української громади, які балотуються до ради ґміни Барцяни в команді Марти Камінської:

Ліда Лойко – вчителька-пенсіонерка, протягом кількох десятків років професійної діяльності виховала покоління молодих українців, навчаючи їх рідної мови. Постійна активна громадська діячка в середовищі української громади. Нині очолює ґмінну раду пенсіонерів і управу Університету третього віку в Барцянах. Планує продовжити свою діяльність у цих напрямах, з особливою увагою до всього, що є українським.

Віолетта Герко – чинна депутатка ради ґміни Барцяни, інструкторка місцевого Будинку культури, організаторка і співорганізаторка українських заходів.

Петро Баран – чинний депутат ради ґміни Барцяни, фермер, активний представник української громади в Асунах.

Кандидати до ґмінних рад

Боґуслава Табака – випускниця українського ліцею в Ґурові-Ілавецькому. З 2016 року є головою місцевого гуртка Об'єднання українців у Польщі. Хоче розв'язувати проблеми звичайних людей і дбати про розвиток регіону, зокрема й українські справи.

Стефанія Урбанська – учителька української мови, активістка місцевого ОУП, опікунка й учасниця українських хорів та колективів, чинна голова ради ґміни Бані-Мазурські. Виборчий комітет, від якого вона балотується, хоче, зокрема, розвивати стипендійні програми для учнів, активізувати пенсіонерів, проводити вишколи для мешканців ґміни, збільшити кошти на функціонування неурядових організацій. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Анна ВІННИЦЬКА
Фото з архіву кандидата

«Нинішня фінансова політика є несправедливою»

Розмова з Романом Біласом, кандидатом до Сеймику Західнопоморського воєводства

– Нині багато справ та заходів, організатором яких виступають національні меншини, руйнується через брак коштів. І ти йдеш на вибори із закликом збільшити фінансування для Середнього Помор'я.

– Моє рішення балотуватися до сеймику з'явилося тому, що на Середньому Помор'ї, зокрема в Кошаліні, відчуваємо недостатнє фінансування з воєводського бюджету, але водночас бачимо великі можливості, які й мешканці цього регіону, й різноманітні інституції могли б використати. Однак зараз ми не можемо цього зробити. Виявляється, що більшість наших податків іде на підтримку Щеціна, тобто поповнює бюджет столиці регіону, а не сам регіон. На жаль, останні вісім років, якщо говорити про дофінансування культурних інституцій, для нашого регіону були не найкращими. Наведу приклад: десять років тому я працював заступником директора Замку поморських князів. Тоді бюджет інституції становив майже шість мільйонів злотих, а зараз – це близько дванадцяти мільйонів. На той час, коли я працював у Щеціні, подібних культурних інституцій у місті було шість, а зараз – їх дев'ять, тобто маємо ріст на 50 відсотків. За вісім років управління модернізувало багато культурних інституцій, як хоча б Замок поморських князів та Оперу в замку. Інші – було побудовано, наприклад, Морський центр науки імені професора Єжи Стельмаха, що коштував кількасот мільйонів. Усі ці інституції розташовані в Щеціні, і жодної – у Кошаліні.

– Отже, Кошалін програє за рахунок Щеціна?

– Так, щороку на згадані культурні інституції з бюджету воєводства виділяють 122 мільйони злотих. Тим часом Кошалін на місцеву філармонію та Балтійський драматичний театр отримує всього 975 тисяч злотих – різниця шокує, бо є меншою в 150 разів. До того ж згадані 975 тисяч не йдуть на утримання культурних інституцій, а на так звані доручені завдання (zadania zlecone), тобто виїзну додаткову роботу акторів театру та музикантів філармонії. А ці інституції повинні отримувати фінансування насамперед на поточну діяльність. Такі цифри ми отримали від маршалка Західнопоморського воєводства на запит Фундації розвитку Середнього Помор'я, яку я представляю спільно з професором Яном Курятою, ректором Державного вищого професійно-технічного училища.

Ця фінансова політика є несправедливою. Не може бути так, що надходження з наших податків не скеровують на утримання в належний спосіб місцевих культурних інституцій, як Кошалінська філармонія, Балтійський драматичний театр чи музей, а вони йдуть до Щеціна. На жаль, протягом останніх восьми років ця диспропорція лише поглиблювалася. Я вирішив балотуватися, аби цей процес нарешті призупинити, щоб кошалінські інституції отримували фінансування з воєводського бюджету.

– Протягом років при маршалківському управлінні діє спеціальний фонд, яким можуть користуватися всі національні меншини, що дуже полегшує їхню роботу. Це показує, що нацменшини мають потенціал і готові працювати. Головне, щоб мали фінансування на свою діяльність.

– Саме з ініціативи ОУП десять років тому при маршалківському управлінні було створено грантову програму для всіх національних та етнічних меншин, які діють на території нашого воєводства. Це вдалося зробити завдяки колишньому депутату сеймику Янові Куряті. Програма діє вже десять років, і зараз ми хочемо збільшити її фінансування до одного мільйона злотих, бо потреби та очікування національних й етнічних меншин є набагато більшими. Якщо йдеться про нашу громаду, то саме з цієї програми фінансовано «Зустрічі культур», «Перегляд українського кіно» та інші заходи. Цією програмою користуються німці, роми та кашуби, тому дуже важливо збільшити обсяг фінансування. Загалом потрібно підвищити кошти на діяльність неурядових організацій. У нашому регіоні дуже успішно діє програма «Społecznik», у межах якої надають невеликі за обсягом дофінансування (до 5 тисяч злотих). На мою думку, краще підтримувати неурядові організації, ніж великі культурні інституції в Щеціні, котрі разом коштують платникам податків аж 122 мільйони злотих

eprasa.pl db58b5e1db

на рік. Вважаю, що з цієї суми можна передати кілька мільйонів саме для неурядових організацій, які нині працюють переважно безплатно. Десять років тому ми думали також про уповноваженого з національних та етнічних справ. До цього питання хочемо повернутися зараз, бо тема вкрай актуальна. Саме тому важливо, аби в сеймику були представники національних меншин із Кошаліна, бо лише тоді можна буде змінити ці невигідні для нашого міста фінансові диспропорції.

– Фінансування культурних інституцій, яким у Кошаліні користуються також національні меншини, зокрема українська, – це лише одна частина воєводського бюджету. Інша торкається медичних послуг, і цим ти також хочеш зайнятися в сеймику.

– Справді, воєводське управління утримує кілька лікарень нашого воєводства, дві з них розташовано в Кошаліні. Але так невдало це робить, що у нашому місті закрито неврологічне відділення, і зараз пацієнтів з інсультом потрібно везти до Колобжеґа. Але в цій ситуації необхідно швидко надати допомогу. Тому я буду добиватися, щоб неврологічне відділення кошалінської лікарні відкрили знову. Також у місті потрібно відкрити відділення дитячої психіатрії, геріатрії та посилити кадровий потенціал наших лікарень. І саме цим, якщо мене оберуть, хотів би займатися в сеймику. У Щеціні лікарні отримують дофінансування на модернізацію та вищу платню, а у Кошаліні, на жаль, – ні.

– Кошалін – це один із великих центрів, де живе українська громада та вже понад два роки біженці з України. Щойно завершено ремонт кошалінської домівки, і саме там буде місце зустрічі як корінних українців, так і новоприбулих.

– І тут знову повертаємося до фінансування, яке завдяки активності Щецінського та Кошалінського відділів ОУП нам вдалося роздобути з європейських фондів. Щецінський відділ отримав пів мільйона злотих, а Кошалінський – понад 300 тисяч. Цих грошей мало б бути, однак, набагато більше, бо у нас реалізують проєкти не лише на підтримку української меншини, але й біженців. У Кошаліні ми створили також Центр міграції та біженців, який діє в приміщенні домівки, й будемо добиватися, щоб на його діяльність було виділено більше грошей саме з воєводського бюджету.

– На виборах ти балотуєшся в списках політичної сили «Третій шлях», однак не належиш до жодної партії. Як сам кажеш, твоя партія – Середнє Помор'є.

– Вважаю, що в самоврядних виборах політичні погляди мають бути другорядними, а головним є те, що хочеться зробити для місцевої громади. Тому для мене важливо, аби Сеймик Західнопоморського воєводства, до якого я балотуюся, був більш корисний для мешканців Кошаліна та наших повітів: Кошалінського, Щецінецького, Славенського та Бялогардського. На вибори йду як представник неурядової організації, не бувши членом жодної політичної партії. Відкрито кажу, що моєю партією є саме Середнє Помор'є. ●

ПОДІЇ

Фото з архіву університету

Уляна НАКОНЕЧНА,
студентка першого курсу Варшавського університету

Війна, поезія і поезія війни

Студенти та викладачі кафедри україністики Варшавського університету 28 лютого 2024 року мали нагоду зустрітися з талановитою українською письменницею, видавчинею, засновницею літературних ініціатив Ольгою Ольховою. Подію організувала у межах наукового проєкту керівниця Майстерні (Робітні) польсько-українських літературних взаємин професорка Валентина Соболь. Гостя щедро й щиро поділилася своїм багатогранним досвідом та історіями, які переплітаються із життям у війні та літературною творчістю. На зустрічі звучали теми війни, написання книг та їхньої дороги до читачів. Ольга Ольхова розповіла про свою останню книжку «Русла зап'ястя» – роботу, яка сповільнює пульс, щоб читач міг відчути кожен стук серця на її сторінках.

Письменниця також зачитала свої вірші з двомовної збірки «Nie zabrałam z sobą radości». До цієї книжки, крім поезій Ольги Ольхової, поданих в оригіналі й одночасно польському перекладі Богдана Барана, Збіґнєва Збіковського, увійшли тексти Олени Рибки, Дзвінки Матіяш, Юлії Бережко-Камінської, Йордани Дранчук, Мар'яни Савки. Звучання поетичних творів зробило атмосферу ще більш особливою. Вірші в польському перекладі озвучили студенти другого курсу Варшавського університету. Однією з цікавих тем стало обговорення діяльності Будинку літератури у Варшаві, де Ольга Ольхова зі своєю командою навчає студентів писати есе та організовує зустрічі, щоб об'єднати всіх, хто відчуває себе приналежним до літератури. Письменниця також розповіла про створення мережі книжкового подкастингу та навкололітературного контенту LitCom. Проєкт, що охоплює різноманітні подкасти, допомагає молодим авторам розвиватися в літературному світі. Зустріч завершилася розмовою про організацію подій та зустрічей у варшавському Будинку літератури, де Ольга Ольхова продовжує ділитися своїм досвідом і натхненням з літераторами та читачами.

Зустріч стала поштовхом для глибшого розуміння важливості літератури та її ролі в нашому житті. Слова та історії письменниці залишили незабутні враження, нагадуючи, що навіть у часи війни словом можна зарадити, воно може бути і є засобом вираження нашої людської сутності. Ольга Ольхова слушно наголошує, що важливо збиратися на подібних зустрічах, де опиняєшся в колі однодумців, які тебе розуміють. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Анна ВІННИЦЬКА
Фото з архіву кандидата

«Разом можемо більше»

Розмова з Володимиром Філем, кандидатом до Міської ради Білого Бору

– Розмовляємо про ваше балотування до міської ради Білого Бору саме в той день, коли в місті проходив Конвент самоврядної співпраці Польща – Україна. Це показує важливість містечка в контексті взаємодії органів самоврядування обох країн.

– Безсумнівно, і нинішній бургомістр Павел Міколаєвський бере у ньому активну участь. Саме тому на завершення IV каденції керівництва Конвенту (2018-2024) вирішили таку зустріч організувати в Білому Борі.

– «Творимо, змінюємо, надихаємо. Разом!» – саме такий лозунг має угрупування, від якого ви балотуєтеся.

– Наше об'єднання «Самоврядне порозуміння» виступає під лозунгом «Разом можемо більше!», тобто нам не йдеться про якісь революційні зміни, а подальший розвиток нашої ґміни, регіону, повіту. Угрупування не є політичним. Це об'єднання осіб, котрі пов'язані з органами самоврядування та представляють різні професії. Тобто у нас є розуміння того, що, коли матимемо волю до праці та співпраці, разом зможемо зробити більше. Територіально «Самоврядне порозуміння» охоплює Щецінецький повіт. Наше об'єднання висунуло свого кандидата на посаду бургомістра Білого Бору – теперішнього очільника міста Павла Міколаєвського – та кандидатів у всіх п'ятнадцяти білобірських виборчих округах. Час покаже, якими будуть результати. Але це буде теж оцінка того, що ми робили протягом останніх п'яти років. У теперішній міській раді в нас була більшість, тому ми визначали напрями діяльності на території ґміни Білий Бір. Сподіваємося, що оцінка буде позитивною й ми зможемо продовжувати робити те все корисне, що зробили до цього часу. Я особисто провів у самоврядних установах 24 роки (8 років як щецінецький віцестароста і депутат ради повіту та 16 років як директор Повітового управління доріг) і зараз, на пенсії, є депутатом міської ради та заступником голови. Отже, у мене є досвід, якщо йдеться і про функціонування ґміни, і загалом білобірське середовище.

– Яка сьогодні фінансова ситуація ґміни?

– Зараз ґміна має добре фінансове становище, хоча ще сплачує заборгованості, які з'явилися в попередні роки, коли треба було здійснювати так звану програму відновлення (program naprawczy). Фінансова ситуація протягом останнього року стала кращою теж завдяки надходженням від вітроелектростанції, яка діє на території нашої ґміни. Усе ж таки ґмінні потреби є настільки великими, що навіть ці додаткові кошти не покривають усього. Тому треба господарювати зважено та дотримуватися балансу, щоб не перевищити бюджет на інвестиції та не потрапити в заборгованість. Самоврядні бюджети – не з гуми, їх не розтягнеш. Необхідно вести відповідну градацію інвестицій та розумно витрачати гроші, аби, з одного боку, ґміна розвивалася і мешканці це відчували, а з іншого – дотримуватися відповідного балансу.

– У Білому Борі українське життя відбувається у своєрідному трикутнику: церква, українські школи і ОУП, у котрому ви головуєте. На якому етапі ми сьогодні перебуваємо як громада?

– Минуло вже 77 років після акції «Вісла». Покоління переселенців, яке тут починало будувати українську громаду з нуля, відходить. Виросли нові чотири покоління їхніх нащадків. Асиміляція зібрала і надалі збирає своє жниво. Багато хто емігрував на Захід або ще далі. Молодь постійно виїжджає на навчання до академічних осередків і там залишається. Тому стан громади як фізичний, так і національний, знижується. Це зумовлює нашу діяльність і те, що ми можемо зробити. Проте в Білому Борі надалі проводяться багатолюдні церковні празники чи польсько-українське колядування, яке збирає понад сотню самих учасників. Коли, однак, ідеться про інші сфери діяльності, то зараз немає того ентузіазму, що був ще кілька чи кільканадцять років тому. Змінюється покоління, а з ним і пріоритети. Це помітно на прикладі наших шкіл, де більшість дітей зараз – з України, а не Білого Бору чи регіону. Це не надихає оптимізмом. На сьогодні проблемою є не фінансування наших шкіл, а брак учнів. А як не буде учнів, то не буде й українських шкіл. На жаль, для багатьох Білий Бір завжди був провінційним містечком, і тому відправити дитину з більшого міста до Білого Бору є рівнозначне деградації. Менталітет не так просто змінити. Колись наші батьки цінували кожне українське слово, а зараз наші газети чи книжки не продаються, тому ми мусимо насамперед самі признатися до своїх помилок, оцінити себе, а вже потім вимагати щось від інших. А якщо матимемо потребу діяти, творити та боротися за краще, то такі можливості й перспективи ми маємо – потрібне тільки бажання та руки до праці. Нам необхідно вміло використовувати вже здобуті надбання, церкву, школу й те, що можемо зробити разом. В таких обставинах важко розвиватися й думати про більші заходи і більш значущі ініціативи.

– «Перш за все нас об'єднує любов до нашої малої батьківщини», – читаємо на інтернет-сторінці «Самоврядного порозуміння». Саме регіоналізм є тим, що нині вирізняє спільноту нашого регіону і чим пишається кожен із нас, зокрема мешканці Білого Бору.

– Так, бо ж ми як українська громада в розвиток Білого Бору внесли дуже багато. Внесли завдяки своїй праці та національним, релігійним і культурним відмінностям. У минулому влада з цим боролася. Були спроби закрити школу та гуртожиток чи на початку 80-х років перешкоджання будівництву нової церкви. Зараз живемо вже в зовсім інших реаліях. Наша білобірська церква є шедевром мистецтва й притягає сюди людей з різних закутків Польщі та з-за кордону, про Білий Бір згадують саме через присутність у місті українців. Однак згадують у різних аспектах, не завжди позитивних. А все-таки саме відмінність сьогодні є перевагою Білого Бору, й цим ми повинні пишатися. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Людмила ЛАБОВИЧ
Фото Люцини Тіхонюк

«Розвиватися і культивувати культуру, яка заникає»

Естера Тіхонюк, учасниця українського ансамблю пісні і танцю «Ранок» з Більська-Підляського, стала стипендіаткою маршалка Підляського воєводства.

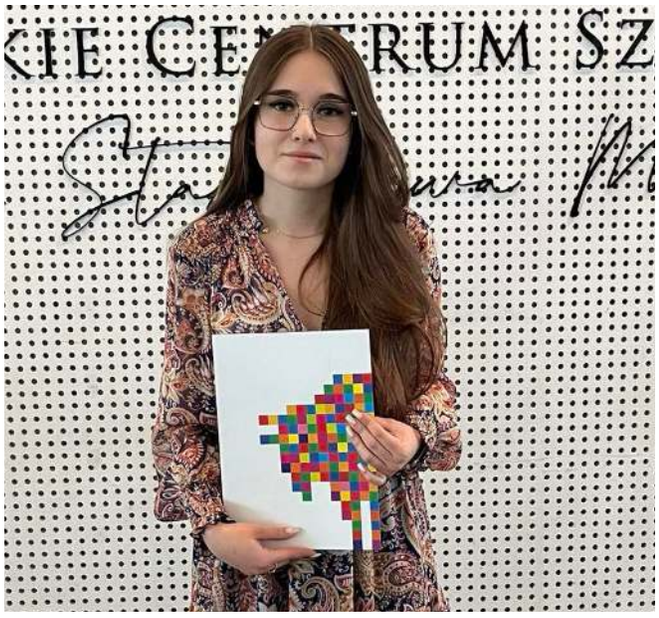

Естера Тіхонюк після гала-концерту у Підляській опері і філармонії в Білостоці

– Насамперед розкажи дещо про себе і про своє співання в «Ранку».

– Мене звати Естера Тіхонюк, я вчуся у Загальноосвітньому ліцеї ім. Тадеуша Костюшка в Більську-Підляському, зараз я в матуральному класі. Раніше я вчилася в Початковій школі №4, а ще раніше ходила на заняття до садочка №9, де є українська мова, і від п'ятого року життя співаю в «Ранку». На початку то був ансамбль «Сонечко» в садочку, а в початковій школі я продовжила співання і дотепер співаю під керівництвом пані Єлизавети Томчук. Раніше ми співали такі дитячі пісні, потім почали вчитися трудніших пісень. Ми співаємо веснянки, колядки – то відомо, коли є Різдво, а ще естрадні пісні. Навіть на останній репетиції ми вчилися нових естрадних пісень на конкурс «З Підляської криниці», який буде в травні. Співаємо теж весільні, ліричні, жнивні, купальські пісні, з якими виступаємо на фестивалі «На Івана, на Купала» в Дубичах-Церковних в липні.

– Як сталося, що ти почала співати в «Ранку»?

– Це вийшло випадково. Я починала вчитися української мови в садочку і заняття мені подобалися. Потім спитали моєї мами, чи я буду ходити до українського класу в школі. Відомо, мале дитя ще до кінця не знає, чого воно хоче, але в початковій школі я вже знала, що хочу співати і виступати. Я не шкодую, бо мені це подобається.

– Багато років співаєш, то певно й багато було виступів.

– Так, ми виступали в Кошаліні, Варшаві, Білостоці, Черемсі, Дубичах-Церковних. Але через пандемію втратили багато можливостей, бо колись то «Ранок» виїжджав навіть за кордон – до Бельгії, Франції. А потім вже просто не було як.

– Береш також участь у конкурсах. Може є якийсь виступ, який ти найбільше запам'ятала?

– Так, пам'ятаю такий один. Я колись жила в одному з будинку з нашою керівницею, пані Ельою. Одного разу я була на дитячому майданчику, пані Еля тоді прийшла і сказала мені і подрузі: «Давайте, дівчата, заспіваєте в конкурсі». І так зразу, як то кажуть польською «z marszu», ми з нею пішли на той конкурс і зайняли перше місце. Це було у першому класі.

– Що тобі подобається в співанні?

– Мені подобається те, що я можу розвиватися і культивувати культуру, яка заникає. Я не хочу виїжджати з Підляшшя, тому що тут народилася і далі хочу тут жити і співати в «Ранку». Позаяк є ансамбль «Родина», то мені подобається, що люди тримаються свого. Хочу теж утримати контакти з моїми подругами з початкової школи і з «Ранку».

– До речі, звідки твої батьки?

– Моя мама з Більська-Підляського, а мій тато – з села Койли коло Гайнівки.

– У селі Койли то якраз українська говірка, хоча люди часто кажуть про себе, що вони білоруси. Ти знаєш говірку села, з якого твій батько?

– Я розумію, але мені тяжко говорити, тому що вже всі кругом говорять польською мовою.

– Вертаючись однак до співу. Це певно вимагає багато праці – ходити на репетиції, виїжджати на концерти, і коли твої ровесники розважаються, ти мусиш займатися співанням.

– Я звикла і то вже просто приємність. Тепер для мене не є тяжко, але то правда, треба присвятити свій час, ходити на репетиції, співати вдома, виїжджати на конкурси.

– Чи часом тобі не хочеться і думаєш собі – краще остануся вдома і посиджу з мобілкою у руці?

– Часом. Але знаю, що треба, бо не можна цілий час лежати і нічого не робити.

– У цьому році ти отримала стипендію маршалка Підляського воєводства. Хто намовив тебе скласти зголошення?

– Це вийшло з ініціативи пані Елі і моєї вихователька. Вони запропонували подати документи на стипендію.

– Що треба було підготувати?

– Потрібні були дипломи від початку мого співання в «Ранку».

– Ти сподівалася, що отримаєш цю стипендію?

– Я думала, що не дістану, бо я часом не вірю в себе. Але моя вчителька сказала, що варто, бо коли я цю стипендію отримаю, то повірю більше в себе.

– У тебе річна стипендія. Що це значить?

– Це значить, що я щомісяця отримую 250 злотих і можу призначити ці гроші на заняття співом у якогось вчителя, майстер-класи зі співу, табори. Можу теж за ці гроші щось купити. Я думаю піти на якісь додаткові заняття зі співу, але в Білостоці або десь далі.

– Ти зараз закінчуєш навчання в середній школі. Що далі, коли вже складеш матуру?

– Я хочу стати вчителькою в початковій школі. Я люблю дітей, бо маю з ними контакт кожного дня, тому що веду збори в гарцерстві. Я іду на навчання до Білостока, буду там студіювати.

– А що зі співанням?

– Коли я зможу, то буду приїжджати до Більська на репетиції і буду далі їздити з «Ранком» на концерти. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Юлія КАМІНСЬКА
Фото з Вікіпедії

Романтик-байкар Левко Боровиковський

Початок XIX століття – це епоха формування української культури та нації загалом. Саме в цей період зароджуються нові суспільно-історичні тенденції, які зумовлюють появу й утвердження національного духу та свідомості. Серед новітніх тогочасних літературно-мистецьких явищ і течій виокремлюється романтичний напрямок. Одним із представників тієї культурно-мистецької доби, який започаткував байку як літературний поетичний жанр, був Левко Іванович Боровиковський. Його літературний доробок у контексті XIX століття вагомий і багатогранний. Він складається з байок, балад, пісень, дум та перекладів – понад 600 байок, понад 1000 прислів'їв та приказок, 200 українських народних пісень. Натомість за життя поета було надруковано лише 13 поезій, решта залишились у власних нотатниках і опубліковані вже у наші дні. Іван Франко був суворим критиком, але високо цінив манеру, стиль та силу поетичного слова Боровиковського: «Мова його – чиста і гарна».

Народився Левко Іванович Боровиковський 22 лютого 1806 року в с. Мелюшки Хорольського повіту Полтавської губернії в родині дрібного поміщика. Дід поета, миргородець Лука Боровик, походив зі старовинного козацького роду. Він добре малював і грав на гуслях. Свої вміння передав майбутнім поколінням: синові Івану та онукам. Сам Левко Боровиковський зі своїми синами також захоплювався малюванням. Тому селяни по-вуличному, по-сусідськи називали Боровиковських Маляренками, а куток, де вони мешкали, – Маляренківщиною. Техніку читання й письма Левко опанував вдома, а далі вирушив до Хоролу і вступив до повітового училища (1822-1826).

Студентські роки

Після закінчення училища став студентом Харківського університету етико-філологічного відділення філософського факультету. Тут почав робити перші кроки у літературу, завдяки поету Гулаку-Артемовському, який викладав там російську та польську мови, керував студентським літературним гуртком. Навчання легко давалося Левкові – окрім латини та польської, він вивчав перську та французьку мови, філософію, історію, географію. 1826 року було опубліковано перший твір Боровиковського у часописі Миколи Карамзіна «Вѣстникъ Европы». Це була патріотична поема-билина, написана білим віршем. На другому курсі, 1827 року, він почав укладати український словник, робив це дуже ретельно і прискіпливо, як і належить студенту-словеснику. У Харкові тоді вирувало студентське творче життя – молоді інтелектуали видавали перший україномовний часопис «Український альманах», займалися пошуковою роботою – збирали на теренах Харківської та Полтавської областей народні пісні та думи, створюючи таким чином джерельну базу за жанрами: патріотична поема, балада, билина, пісня, вірш. І тоді саме балада стала його улюбленим жанром, що пов'язує минулу епоху з прийдешньою.

Становлення поета-романтика

Боровиковський почав писати виключно українською мовою. Балада «Маруся» стала визначальним твором у доробку поета, де він заклав основи європейської романтичної поезії. У студентський період було опубліковано твори «Два ворони», «Гайдамаки», «Фарис», «Бандурист», «Ледащо». Пізніше з'явилися переклади на українську мову «Кримських сонетів» та поеми «Фарсис» Адама Міцкевича. У своїх перекладах Боровиковський намагається додати українського колориту – заміщує російське українським, щоб побороти таким чином стереотип української меншовартості, тобто поет робить акцент саме на українській ідентичності, підносить українську культуру, мову, поетичне слово. Наприклад, у творах Пушкіна замість богатиря вводить козака, замість молодої хазяйки з'являється молода козачка, замість пейзажів російської природи – опис української. 1830 року Левко Боровиковський закінчив університет і здобув ступінь «кандидата на отличие». Після закінчення університету впродовж шести років працював у Курську як педагог – викладав у гімназії історію, географію, латинську мову, а також був завідувачем бібліотеки. Боровиковський виступає за поширення освіти серед народу, вбачаючи у цьому «благо суспільне й особисте». На його думку, освіта виховує гуманні почуття, а «без глибокої освіченості можна стати жорстоким руйначем».

Високо цінував діяльність Левка Боровиковського Євген Гребінка (український письменник, байкар, видавець). Він видав у Петербурзі альманах «Ластівка», де поряд із творами Тараса Шевченка та Івана Котляревського розмістив також твори Боровиковського. Упродовж свого життя Левко Боровиковський стояв на захисті української мови. Він дотепними і мудрими байками, колоритною поезією доводив, що не лише «смішне й низьке», а також «високе» можна передавати українською мовою. І оригінальною творчістю, і перекладами, і працею в царині фольклористики та мовознавства майстер романтичного слова збагатив скарбницю духовної культури українського народу. У листі до свого товариша фольклорист відверто зізнавався: «За Україною душа моя болить».

eprasa.pl db58b5e1db

У 1831 році в «Українському альманасі» Ізмаїла Срезневського опублікували баладу «Козак». У вступному слові до збірника записаних поетом народних приказок і загадок Левко Боровиковський писав: «Моя мати – Малоросія: вона мене голубила й годувала, на все добре наставляла. Як щира дитина, я її слухав – і повік не забуду, що вона мені говорила, як на все добре вчила».

У 1852 році була видана збірка «Байки і прибаютки» (177 творів), що стала єдиною книгою, опублікованою за життя автора. А взагалі упродовж свого життя він написав 20 пісень, 26 п'єс, понад 600 байок. Свого часу його байки мали неабиякий успіх. Чимало образних висловів із них перейшли у фольклор, наприклад: «Хто сам собі дає зарік – пропащий чоловік», «В неділю б'є поклони в церкві пан, аж шкура запотіла, а цілий тиждень б'є хрестьян за діло і без діла», «Моя байка – ні бійка, ні лайка: нехай ніхто на себе не приймає, а всяк на ус мотає, – хто вуса має» та інші.

Родина та особиста трагедія

Сімейне життя для Левка Боровиковського розпочалося у 35 років, і одночасно з цим починає йти на спад його творче життя. У 50 років поет-романтик припиняє літературну діяльність – його спіткала важка психічна хвороба. Мізерної пенсії не вистачало на утримання і виховання п'ятьох дітей. Старший син поета Олександр успадкував від батька літературний хист і любов до поетичного слова та українського фольклору. Він написав розвідку «Жіноча доля за українськими піснями». Пізніше Олександр став видатним судовим діячем. На стан Левка Боровиковського вплинули негаразди, що випали на долю другого сина Платона.

Юнак навчався у Кадетському корпусі та брав участь у бунті вихованців проти адміністрації. За це його заарештували та суворо покарали. На засланні він писав оповідання з життя в'язнів, деякі навіть публікував. Додому він повернувся вже після смерті батька.

Байки Боровиковського переважно мають побутову тематику. На основі народних прислів'їв та приповідок написано такі твори, як «Москаль і Мотря», «Свій дім – своя воля», «Йолоп Клим», «Жевжик», «Хома», «Учитель», «Злодій», «Потакач» та інші. Замість широкої повчальної кінцівки, Левко Боровиковський подає у своїх байках мудрі афоризми, виражені приказкою або прислів'ям. Наприклад: «Не все те золото, що блищить» («Трухлявина»), «Сова хоч спить, та курей бачить» («Курча»), «П'яному і море по коліна» («П'яний»), «Хто солодко живе, той гірко вмирає» («Мети»), «На здогад буряків, щоб дали капусти» тощо.

Нелегким був життєвий шлях поета-байкаря та його творів. Лише 1967 року вперше побачило світ повне зібрання творів Левка Боровиковського, куди увійшли, окрім віршів та байок, прозові, фольклорні твори та особисті нотатки.

Останні роки Левка Боровиковського минули у рідному селі Мелюшки. Він вів дуже усамітнений спосіб життя, але попри злидні та хворобу, все ж продовжував укладати словник української мови. На жаль, завершити його не встиг... Дехто вважав, що поета вже немає серед живих. Він дожив майже до 84 років, помер 26 грудня 1889 року, похований на кладовищі неподалік його садиби. ●

ОГОЛОШЕННЯ

XLIX ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ АНСАМБЛІВ КОШАЛІН 2024

відбудеться **15-16 червня 2024 року** (субота, неділя) в Балтійському Драматичному Театрі у Кошаліні
вул. Театральна Площа 1 (Plac Teatralny 1)
Зголошення про участь ансамблів просимо пересилати листом **до 15 травня** ц.р. на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Koszalinie
ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
тел.: 94 /342-64-70, 884-994-009
zup_koszalin@wp.pl
Заохочуємо до участі всі ансамблі, особливо кабаре та інструментальні групи! БЕЗ КАЗОК!
У заяві слід подати: • назву ансамблю • місцевість •ім'я та прізвище керівника, а також його електронну адресу і номер телефону • тему, заголовок, час тривання програми, рід виступів (субота – не довше 15 хв.; неділя –10 хв.) • кількість виконавців та опікунів (1 на 15 дітей) • кількість мікрофонів тощо.

Управа відділу ОУП у Кошаліні

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Gminy Miasta Koszalina
Zadanie publiczne jest współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego
Zadanie dofinansowano ze środków Budżetu Państwa (Działalność zmierzająca do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości ukraińskiej. * Dziecięce Festiwale i Konkursy)

XXII Загальнопольський конкурс малюнків «Рідні землі дідусів моїми очима»

Праці просимо виконати у форматі А3.
Просимо, не кладіть на малюнки пластилін та гострі елементи, які можуть знищити дитячі праці в транспорті.
Братимуться до уваги тільки індивідуальні праці.
Позаду праці треба подати: • ім'я і прізвище дитини • вік автора, клас і школу • адресу і номер телефону.
Професійне журі оцінюватиме праці у категоріях виконавців:
1) діти дошкільного віку (до 6 років); 2) школярі 7-9 років (початкова школа); 3) школярі 10-12 років; 4) школярі 13-15 років.
Найкращі праці будуть нагороджені та експоновані під час 49-го Фестивалю українських дитячих ансамблів – **КОШАЛІН 2024** 15-16 червня 2024 року (субота-неділя)
Праць не повертаємо!
Праці просимо надсилати **до 15 травня 2024 року** на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Koszalinie
ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
тел.: 94 342-64-70, 884-994-009 zup_koszalin@wp.pl

Управа відділу ОУП у Кошаліні

eprasa.pl db58b5e1db

Павло ЛОЗА
Фото з архіву кандидатів та тижневика

«Хочемо використати свій досвід і знання»

Адам Вевюрка,
кандидат до Ради Лігницького повіту

Адам Вевюрка не вперше балотується на місцевих виборах. Він уже був депутатом Ради ґміни Мілковиці в Лігницькому повіті. У минулому також висував свою кандидатуру до сеймику Нижньосілезького воєводства, набравши тоді понад п'ять тисяч голосів.

– До ради повіту балотуюся вперше. Я завжди симпатизував «Громадянській платформі» (Platforma Obywatelska). Цього разу брати участь у виборах мені запропонував місцевий виборчий комітет. Кілька кандидатів від цього комітету раніше були депутатами повітової ради. У них є досвід, – каже Адам Вевюрка, єдиний представник української громади, який балотується до Ради Лігницького повіту.

– Бачу, що в нашому регіоні, в Лігниці та околицях, загалом є багато кандидатів на всіх рівнях місцевої влади – до сеймику, повіту, ґмін чи Лігницької міської ради. На цих виборах не потрібно буде мати багато голосів від виборців, щоб потрапити до певної ради. Проте за такої кількості кандидатів навіть кілька голосів можуть визначити переможця, – наголошує Адам Вевюрка. Як зазначає кандидат, він ніколи не приховував свого походження, бо завжди почувався українцем. І під час кампанії цього не робить, хоча, на його думку, зараз Україна – «складна тема».

– Зерно з України стало питанням, яка викликає антиукраїнські настрої. Під час зустрічей із виборцями в селах я чую, що вся біда в селі – через товари, переважно зерно, яке надходить до Польщі з України. Тому мені часто доводиться запитувати людей і пояснювати їм, що власники елеваторів і зерносховищ у Польщі не українці, а поляки, – ділиться спостереженнями про виборчу кампанію Адам Вевюрка, який мешкає в селі Ґневоміровиці біля Лігниці.

Він за освітою вчитель історії й бачить потенціал регіону, зокрема, в туризмі.

– Наше воєводство має найбільше пам'яток архітектури в Польщі. Наприклад, ми могли б створити туристичну стежку шляхом колишніх німецьких млинів, які збереглися в селах. Вони вже не працюють, але можна відновити. Загалом кожне село має свою специфіку та історію. Треба лише її показати, – розповідає про те, як підвищити привабливість регіону, українець. Це також може вплинути на економічний ріст району.

Адам Вевюрка, маючи понад двадцятирічний досвід, викладає, серед іншого, історію та культуру України в лігницькому Комплексі загальноосвітніх шкіл №4 ім. Богдана-Ігоря Антонича. Його знає багато людей, не лише в Нижній Сілезії, завдяки діяльності в Об'єднанні лемків. Зараз він другий заступник голови організації.

– На мою думку, один із основних успіхів Об'єднання лемків тут, на заході, – те, що ми співпрацюємо зі Стоваришіням лемків. І це попри розбіжності в поглядах щодо деяких дуже важливих питань. Тому що тільки співпраця приносить успіх, – наголошує Адам Вевюрка. Він вважає, що саме співпраця на рівні місцевої влади може дати найбільшу користь мешканцям регіону.

Наталя Гладик,
кандидатка до Ради Ґорлицького повіту

Пропозицію балотуватися на виборах до Ґорлицької повітової ради вона отримала від Вітольда Кохана, колишнього малопольського воєводи, який на сьогодні працює заступником голови повітової ради міста.

– Готуючи програму, ми всі разом її обговорювали. У більшості випадків це стосується всіх статутних завдань, які має реалізовувати повіт: модернізація інфраструктури, покращення умов і якості освіти та її інтеграція з ринком праці, безпека району, – каже Наталя Гладик. Водночас вона вказує на свою мотивацію й те, що може зробити як депутатка повітової ради.

– Перед тим, як балотуватися, я перевірила на сайті староства Ґорлицького повіту дуже важливий для мене документ зі стратегією розвитку району на найближчі п'ять років. Він був створений на основі голосів депутатів ради та мешканців повіту щодо їхніх потреб, – розповідає кандидатка. – Там усе чітко вказано. Просто потрібно це зробити.

eprasa.pl db58b5e1db

Як мешканка регіону вона на власні очі бачить, наскільки вдало реалізується ця стратегія. За її словами, для неї важливі два моменти. Вони стосуються культури та багатокультурності.

– На мій погляд, у цих двох аспектах потенціал використовується не повністю. А в стратегії написано, що це єдиний потенціал для розвитку району, – пояснює жителька Ґорлиць. Вона підкреслює, що тут дійсно немає шансів на розвиток великої промисловості.

– Нафто- та газовидобувна галузь, колись сильна в регіоні, – це історія, яка не повернеться. Тож насправді єдиним джерелом розвитку є і буде культурний туризм, – каже кандидатка, котра має освіту та досвід роботи у сфері культури. Вона, серед іншого, закінчила Академію образотворчих мистецтв у Кракові та аспірантуру за напрямом зв'язків із громадськістю в Краківському економічному університеті. Також є випускницею Школи лідерів польсько-американського Фонду свободи.

Крім того, з 2010 року Наталя Гладик працює в Об'єднанні лемків, де зараз є секретарем організації, а з 2011 року самостійно керує діяльністю Центру культури ім. Б. І. Антонича в Ґорлицях.

– Я розумію і вмію творити культуру. Тому я хотіла б використати свої знання як депутатка ради, – говорить кандидатка. – Сьогодні сфера туризму використовується недостатньо. А потенціал багатокультурності величезний – культура поляків, українців, зокрема лемків, євреїв і ромів. Нам просто потрібно створити один продуманий туристичний продукт, що складається з багатьох культур і який є природним для цього регіону.

Жителька Ґорлиць теж хоче займатися вихованням молоді. Серед інших організацій, вона планує тісно співпрацювати з Молодіжною радою Ґорлицького повіту, яку було створено два роки тому.

– Підтримка творчої молоді, яка має патріотизм до локального, принесе свої плоди в майбутньому. Такі люди часто повертаються в місця народження після навчання або роботи протягом кількох років у великих містах. Це цінний актив. Приїжджають із досвідом та ідеями, котрі можна реалізувати, – додає Наталя Гладик.

Стефан Клапик,
кандидат до Ради Ґорлицького повіту

Стефан Клапик – перший заступник голови Об'єднання лемків. Він багато років пов'язаний з цією організацією. Також до 2022 року протягом двох каденцій очолював ОЛ. Можна сказати, що головував в один із найважчих періодів діяльності організації – у 2019-2022 роках. Під його керівництвом Об'єднання лемків провело фестиваль «Лемківська ватра» в Ждині у 2020 році, коли був пік пандемії у світі. Захід проходив у онлайн-форматі. Це був тільки один із двох фестивалів української, зокрема лемківської, культури, що відбувся в Польщі за той рік. Це теж вказує на організаторські здібності і команди ОЛ, і його тодішнього голови Стефана Клапика. Свої організаторські вміння та досвід представник Об'єднання лемків хоче використати і як самоврядник.

Богдан Ґоч,
кандидат на бургомістра Дуклі

Богдану Ґочу 53 роки. З Дуклянщиною він пов'язаний вже багато поколінь. Тут жили його батьки, діди та прадіди. Тут він виріс, здобув першу освіту й планує провести все життя.

З 2010 року безперервно працює депутатом Дуклянської міської ради. Бувши депутатом протягом двох її скликань і заступником голови міської ради міста Дукля в попередньому скликанні, він вивчив принципи функціонування місцевої влади та ґміни. В останньому скликанні, серед іншого, був ініціатором зменшення обсягу надбавок депутатам.

– Я знаю, як працює дуклянська місцева влада, і знаю, як вона могла б функціонувати в майбутньому. Знаю, що потрібно повністю змінити, що лише покращити, а що працює нормально і його не потрібно ламати, – пише про себе кандидат.

Багато років він займається громадською діяльністю та є активним членом кількох неурядових організацій. Одним із результатів цієї роботи стали стипендії випускникам середніх шкіл. Ця програма передбачає виділення стипендій на перший рік навчання, якими користується також молодь ґміни Дукля.

Варто ще додати, що за свою діяльність у добровільній пожежній дружині Богдан Ґоч був нагороджений золотою медаллю «За заслуги у справі пожежної охорони».

Керуючи товариством, зареєстрованим у Зиндрановій, йому вдалося отримати понад 2,5 мільйона злотих зовнішніх інвестицій для діяльності та розвитку Музею лемківської культури у цій місцевості. Саме на території музею організовують щорічне свято лемківської культури та традицій «Від Русаля до Яна».

– Моя пристрасть – це історія та культурна спадщина нашого регіону, – зазначає про себе кандидат.

Богдан Ґоч має значний професійний досвід адміністрування та управління великою установою. Спираючись на свої професійні знання, зацікавлення та діяльність у сфері туризму, він уважає, що саме туризм може стати майбутньою важливою галуззю для ґміни. ●

eprasa.pl db58b5e1db

Всепольський конкурс малюнків

Запрошуємо дошкільнят та учнів початкових шкіл до участі в конкурсі малюнків, присвяченому темі:

Я ЖИВУ У ПОЛЬЩІ І Я МАЛИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ

Професійне журі оцінюватиме праці у вікових категоріях:
- дошкільнята,
- школярі початкової школи I-III кл,
- школярі початкової школи IV-VI,
- школярі початкової школи VII-VIII.

Малюнки можна виконати в довільній художній техніці лише у форматі А-3. Братимуться до уваги тільки індивідуальні роботи, виконані самостійно учасниками конкурсу та які мають заповнену метричку.
Малюнки передаємо у паперовій формі, на зворотному боці належить подати дані згідно з інформаційною картою (метричкою):
✓ ім'я і прізвище автора малюнка,
✓ клас і адресу школи,
✓ номер телефону та електронну адресу вчителів або батьків, які підготували дітей до конкурсу.

На основі поданих художніх творів журі визначить переможців конкурсу. Результати конкурсу будуть проголошені на шкільному сайті www.lesiabart.pl, а також у тижневику «Наше слово».
Конкурсні роботи просимо надсилати до 22 квітня 2024 р. на адресу:
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki
z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach
ul. Leśna 1, 11-200 Bartoszyce
Додаткова інформація за тел. 609 423 260, 605 303 206 та на вебсайті www. lesiabart.pl. Там знаходиться готовий приклад метрички, яку заповнюємо та наліплюємо на зворотному боці малюнка (informacyjna karta do rysunku).
Участь у конкурсі є одночасно згодою на: обробку персональних даних учасників, публікацію малюнків переможців у пресі та на вебсайті школи.

Від імені організаторів:
Початкової школи №8 ім. Лесі Українки
з українською мовою навчання в Бартошицях,
Товариства «Калина» та ОУП,
координаторки конкурсу:
Любомира Тхір, Данута Глушко

Шановні батьки, вчителі та друзі Комплексу загальноосвітніх шкіл №2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі

Розраховуючи доходи за 2023 рік, кожен з Вас може передати 1,5% податку на громадські організації.
Щоб підтримати нашу школу, будь ласка, заповніть форму PIT і вкажіть:

номер KRS: 0000207472
cel szczegółowy ZSO2 – 99890

Перерахування 1,5% податку жодним чином не обтяжує платника податків.
Ми розраховуємо на вашу доброзичливість!
Гарантуємо, що отримані кошти будуть повністю використані на потреби дітей і школи.
Дякуємо Вам!

1,5% на українську школу в Бартошицях

Звертаємося з великим проханням до людей доброї волі, для яких небайдужий розвиток українського шкільництва у Польщі, перерахувати 1,5% прибуткового податку за 2023 р.

Ваша допомога необхідна для реалізації навчально-виховних завдань української школи в Бартошицях та заходів, які служать розвиткові української ідентичності. То завдяки Вам наші художні гурти можуть брати участь, між іншим, у дитячих фестивалях у Кошаліні та Ельблонзі, культурних оглядах в Ольштині, Кентшині, щоб популяризувати нашу культуру.
Ми вдячні ВАМ за дотеперішню підтримку!

При поданні декларації у податкову в пункті щодо перерахування півтора відсотка введіть дані:

Stowarzyszenie «Kałyna»
KRS: 0000208516

Любомира Тхір,
директорка Початкової школи №8 ім. Лесі Українки
з українською мовою навчання в Бартошицях,
управа Товариства «Калина»

Розраховуючи річну податкову декларацію PIT-37, перекажіть, будь ласка, 1,5% податку на статутну діяльність товариства «Майстерня».

1,5% – це частина ваших податків, яка не йде до державного бюджету, а спрямована для вибраної громадської організації.

Ви можете вибрати, якій саме організації їх переказати. На що підуть ваші 1,5%:
✓ великий щорічний концерт до Дня Незалежності України,
✓ літній табір для діток-біженців «Майстернята»,
✓ організацію інтеграційних заходів для української спільноти в місті Кошалін.

Jak co roku zachęcamy do przekazania 1,5% Twojego podatku na nasze stowarzyszenie. Dzięki Wam możemy organizować nasz koncert! WAŻNE! Pamiętajcie wpisać CEL SZCZEGÓŁOWY oraz KRS.

УВАГА! При вписанні KRS громадської організації 727903, ОБОВ'ЯЗКОВО треба вписати ціль: RAZEM KOSZALIN, тоді ваші 1,5% потраплять саме на офіційний рахунок товариства «Майстерня». Дякуємо!

eprasa.pl db58b5e1db

Управа Кошалінського відділу
Об'єднання українців у Польщі
Дирекція Загальноосвітнього ліцею у Білому Борі ім. Т. Шевченка
Управа фонду ДЕКА, яка веде Початкову школу ім. Т. Шевченка в Білому Борі,
запрошують на

VI УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ТАБІР

який відбудеться **22-30 червня 2024 року** (9 днів) в Білому Борі.

Організатори забезпечують:
- нічліги та харчування (сніданки, обіди, вечері)
- опіку інструкторів
- добрі умови
- екскурсії – поїздки на озеро і море
- спортивні змагання
- навчання українських пісень
- та інші атракції.

Приймаємо зголошення дітей від III до VIII класу початкової школи.
Кількість місць обмежена.

Контакт і зголошення – домівка ОУП в Кошаліні:
тел. 94 342 64 70 або 503 005 378,
електронна адреса: zup_koszalin@wp.pl
biuro@admedia-consulting.pl

Ельблонзький відділ
Об'єднання українців у Польщі запрошує на

56-й Дитячий фестиваль української культури,

який відбудеться 18-19 травня 2024 р.
в залі театру ім. Александра Севрука в Ельблонзі (вул. Театральна 11).
Заявки про участь дітей слід надсилати **до 20.04.2024 р.** електронною поштою – **mirek.prytula@wp.pl**
У заяві слід подати кількість дітей та прізвище вихователя, а також свій e-mail та номер телефону.
Час виступу кожної групи – не більше 10-15 хв.
Кількість виконавців та опікунів – 1 на 15 дітей.
Організатори залишають за собою право до скорочення програми.
Організатори забезпечують нічліг і харчування.
Приїзд – за власний кошт.
Додаткова інформація за номером телефону:
602-644-779 (Іванка Шмигельська)
605-295-005 (Мирослав Притула)

Організатори

УВАГА! Телефон для передплати та розміщення оголошень у «Нашому слові» – тел. 22 677 88 10 – працює у понеділок, вівторок, четвер і п'ятницю з 13.00 до 18.00.

Редакція «Наше слово»

Товариство «Вербицька Земля» запрошує охочих на спільний виїзд до Вербиці – вшанування 77-ї річниці акції «Вісла».

6 липня 2024 року на місці зруйнованої церкви об 11:00 відбудеться Служба Божа, потім перейдемо на цвинтар, щоб відправити панахиду за всіх селян, які там спочивають і які загинули в жахливому XX ст., а також за всіх, хто боровся в минулому за волю України, і тих, хто в цій війні віддав своє життя. Після урочистостей буде спільна зустріч з односельчанами з України і Польщі.

5.07.2024 (п'ятниця) – виїзд вранці автобусом з Пєнєнжна, нічліг в готелі «Ксав'єр» в Любичі-Королівській.
6.07.2024 (субота) – сніданок, врочиста Служба Божа, панахида і зустріч, приїзд до готелю.
7.07.2024 (неділя) – сніданок, Служба Божа в церкві св. Миколая в Гребенному, повернення.
Якщо не збереться група охочих з 30 осіб, тоді виїзд буде індивідуальний.
Кошт екскурсії – 800 зл (дорога, 2 нічліги зі сніданками, почастунок).
Запис і інформація у Марії Білас +48 500 289 866 і Данути Кіх-Заторської +48 696 516 134.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogłoszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: zastępca redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 2000 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl db58b5e1db

Змінюємося завдяки Вам, змінюємося для Вас!

ПЕРЕДАЙ 1,5% СВОГО ПОДАТКУ НА ВІДБУДОВУ НАРОДНОГО ДОМУ

KRS: **0000564708**

cel szczegółowy: **Narodnyj Dim**

1,5%

Przekaż 1,5 % na rzecz dzieci

ze szkół w Białym Borze

oraz punktów nauczania

Передайте 1,5% дітям зі шкіл

у Білому Борі

та навчальних пунктів

KRS nr 0000138192 KIWANIS

1,5%

PODATEK DOCHODOWY

Wspieraj dzieci - przekaż podatek!

Związek Ukraińców w Polsce

KIWANIS INTERNATIONAL — SERVING THE CHILDREN OF THE WORLD

więcej informacji: www.liceum-bialybor.pl · www.sp2bbor.eu

eprasa.pl db58b5e1db